

OPINIA

națională

Revistă săptămânală de informație, opinie și idei de larg interes național editată de FUNDATIA „ROMÂNIA DE MÂINE”

Din ziarul

ADEVĂRUL

(nr. 2948 din 27 noiembrie 1999)

ZIAR NAȚIONAL INDEPENDENT

La împlinirea vârstei de 85 de ani, prof.univ.dr. **VICTOR GIULEANU** a fost sărbătorit de Senatul Universității „Spiru Haret”

● În cadrul unei reuniuni omagiale, Senatul a acordat distinsului universitar *Diploma de Excelență* și a conferit numele „**VICTOR GIULEANU**” Facultății de Muzică a Universității „Spiru Haret”

Cuvântul prof.univ.dr. AURELIAN BONDREA,
președintele Fundației „România de Măine”, rectorul Universității „Spiru Haret”.

Reuniunea Senatului nostru universitar are un caracter deosebit, un caracter sărbătoresc. Astăzi, domnul profesor universitar doctor Victor Giuleanu, decanul Facultății de Muzică a Universității noastre, aniversază, împreună cu noi toți, 85 de ani de viață activă, bogată, consacrată dezvoltării școlii muzicale românești, pregătirii a numeroase generații de artiști, specialiști, educatori în domeniu. Acest prilej deosebit ne dă mari emoții tuturor, iar mie, ca rector al Universității „Spiru Haret”, îmi revine plăcuta îndatorire de a exprima bucuria și onoarea de a-l

avea în mijlocul nostru pe Maestrul Victor Giuleanu, personalitate de mare valoare artistică, științifică, universitară, remarcabil om de cultură, făuritor de școală muzicală, de numele căruia este legată perioada de rodnică activitate a Conservatorului „Ciprian Porumbescu” din București.

Creatorul atâtor generații de muzicieni este și creatorul Facultății de Muzică din cadrul Universității noastre, facultate care se afirmă ca o prestigioasă instituție de învățământ superior, o adevărată școală de elită. Senatul Universității „Spiru Haret”, colegii sărbătoritului, toți

cei ce-și desfășoară activitatea în universitatea noastră sunt mândri că această facultate este condusă de profesorul universitar doctor Victor Giuleanu.

Toate acestea sunt motive pentru care Senatul nostru își propune să-i acorde profesorului universitar doctor Victor Giuleanu, pentru întreaga sa activitate, *Diploma de Excelență* a Universității „Spiru Haret” și un premiu în valoare de 10 milioane lei. De asemenea, Senatul propune să i se atribuie Facultății de Muzică a Universității „Spiru Haret” numele profesorului universitar doctor Victor Giuleanu, care o conduce în calitate de decan.

Despre personalitatea profesorului universitar doctor Victor Giuleanu, mulți dintre cei prezenți aici ar putea rosti cuvinte elogioase, evocând anii când au colaborat sau au lucrat sub conducerea celui sărbătorit.

(Continuare în pag. 4)

- Cuvântul prof.univ.dr. **ION REBEDEU**
- Cuvântul prof.univ.dr. **VICTOR GIULEANU**
- Desfășurarea reuniunii omagiale a Senatului Universității „Spiru Haret”

Paginile 4,5 și 6

LA 1 DECEMBRIE 1918

S-a împlinit pentru totdeauna idealul sacru al românilor **UNITATEA NAȚIONALĂ**

Acad. Ștefan ȘTEFĂNESCU

Ziua de 1 Decembrie 1918 este în istoria românilor una dintre acele mari date care concentrează în ele forță și semnificații ce cresc răspunderi și stimulează energii.

Triumf al voinței poporului român de a se uni într-un singur stat, anul 1918, în împlinirea lui apare – dacă se au în vedere coordonatele majore ale istoriei noastre – ca rezultatul firese al unui proces de veacuri „un ultim acord într-o zbuciumată simfonie” (O. Goga).

La baza realizării, în 1918, a unității politico-statale în frontierele întregii națiuni române au stat mai mulți factori, esențiali fiind:

1. **Unitatea teritoriului**, locuit de români; 2. **unitatea limbii**, „haina sufletului”, aceeași din Maramureș până la Dunăre și din Banat până la

gărmul Mării Negre și 3. **tăria credinței strămoșești**, creștinismul ortodox.

Teatrul acțiunii istorice, solul este o parte integrantă a ființei unui popor; el își imprimă pecetea asupra condițiilor de viață, a ocupațiilor și creației spirituale a celor care-l locuiesc.

Alcătuirea geografică a pământului carpatodunărean-pontic, alternanța de munți, dealuri, podișuri și câmpii, care dau un întreg plin de armonie – a impus o unitate etnică remarcabilă pe întreaga lui întindere.

Impresionanta unitate lingvistică a fost asigurată de unitatea de relief a țării noastre, ca și de mișcarea intensă și aproape permanentă de oameni pe teritoriul etnic românesc.

(Continuare în pag. 8)

DEZBATERE PUBLICĂ

sub egida

Institutului de Sociologie și Opinie Publică
din cadrul Fundației „România de Măine”

Starea națiunii după zece ani de tranziție. **ROMÂNIA ÎNCOTRO?**

ETATISMUL, centralismul în economie blochează piața

Convorbire cu prof.univ.dr.

Constantin IONETE,

membru al Academiei Române,

director general al Institutului Național de Cercetări Economice

- Stimate domnule academi-cian, sunteți deopotrivă un cunoscut om de știință, o conștiință civică, un educator prin vocație; dați-mi voie, așadar, să vă solicit răspunsuri clare, directe și integrale întrebărilor mele privitoare la starea națiunii române după zece ani de tranziție. Mai întâi, aș dori să-mi spuneți ce aspecte pozitive și, respectiv, ce aspecte negative vă rețin cu deosebire atenția din existența României la ora actuală?

- Aspectele pozitive și cele negative din deceniul tranziției la economia de piață pot fi citite în starea reformei la nivelul anului 1999. Din păcate, obiectivul principal al reformei, și anume stabilirea statutului juridic al proprietății nu este rezolvat până

acum și, totodată, atitudinea clasei politice pentru accelerarea recuperărilor în acest domeniu rămâne incertă. Există o lipsă de voință politică pentru privatizarea care s-a dovedit, în toate țările ce parcurg perioada de tranziție, motorul construcției segmentelor pieței pe de o parte, iar pe de altă parte al funcționalizării pieței. La ora actuală, proprietatea de stat reprezintă încă 70% din totalul capitalului din economie. O astfel de situație, după zece ani de tranziție, constituie o bază pentru reversibilitatea sistemului. Elemente ale reversibilității sunt prezente în procesele social-economice de la noi.

Mihai IORDĂNESCU

(Continuare în pag. 2)

DEZBATERE PUBLICĂ

sub egida

Institutului de Sociologie și Opinie Publică
din cadrul Fundației „România de Măine”Starea națiunii
după zece ani
de tranziție.
ROMÂNIA ÎNCOTRO?

O dată cu publicarea articolului *Starea Națiunii după zece ani de tranziție. România încotro?*, în ziarul *Adevărul* din 18 octombrie 1999, Institutul de Sociologie și Opinie Publică (I.S.O.P.) din cadrul Fundației „România de Măine” inițiază o dezbatere publică vizând clarificarea conținutului și consecințelor evenimentelor din 1989.

Această dezbatere, la care sunt rugați să participe oameni de știință din domeniile economiei, sociologiei, culturii, politologiei, publiciști din presa

scrisă și din sfera audio-vizualului, este dată publicității în paginile revistei „Opinia națională”.

Participanții la dezbateri sunt invitați să trimită intervențiile lor – destinate publicării în „Opinia națională” – la Institutul de Sociologie și Opinie Publică al Fundației „România de Măine”, din București, Splaiul Independenței nr. 313 (Platforma „Politehnicii”), telefon 410.42.59 sau Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul Tineretului (sector 4), telefon 330.34.80.

În cadrul dezbaterii au apărut:

• Starea națiunii după zece ani de tranziție. ROMÂNIA ÎNCOTRO?

Articol de prof.univ.dr. Aurelian BONDREA

(Adevărul de luni, 18 octombrie 1999 și *Opinia națională*, nr. 258)

• Repere economice

Articol de prof.univ.dr. Gheorghe ZAMAN,
directorul Institutului de Economie Națională
(*Opinia națională*, nr. 261 din 8 noiembrie 1999)

• Repere agricole

Articol de prof.univ.dr.doc. David DAVIDESCU,
membru al Academiei Române
(*Opinia națională*, nr. 262 din 15 noiembrie 1999)

• Repere programatice privind agricultura

Articol de dr.ing. Gheorghe STANCIU
(*Opinia națională*, nr. 262 din 15 noiembrie 1999)

• Costurile sociale

și învățămintele tranziției economice

Articol de academician Nicolae N. CONSTANTINESCU,
președintele Secției de Științe Economice, Juridice și Sociologie a
Academiei Române,
președintele Asociației Generale a Economistilor din România
(*Opinia națională*, nr. 263 din 22 noiembrie 1999)

• Evaluări în plan social

Articol de prof.univ.dr. Gheorghe RĂBOACĂ
(*Opinia națională*, nr. 263 din 22 noiembrie 1999)

În curând va apărea intervenția:

• Prof.univ.dr. Mircea BOULESCU,
vicepreședinte al Curții de Conturi,
decan al Facultății de Management Financiar-Contabil
a Universității „Spiru Haret”ETATISMUL,
centralismul în economie
blochează piața

Convorbire cu

prof.univ.dr.

Constantin IONETE,

membru al Academiei Române,

director general al Institutului

Național de Cercetări Economice

(Continuare din pag. 1)

- Câteva exemple?

- Etatismul, centralismul în economie, care încă se mențin puternice. Ele se manifestă prin blocarea unor segmente importante ale pieței; nu funcționează piața muncii, nu funcționează segmentul prețurilor și altele altele. Cea mai mare parte a prețurilor sunt încă administrate, mai ales în domeniul tarifelor pentru prestațiile de servicii industriale (gaze, electricitate), iar acest fenomen se regăsește în marile dificultăți existente pentru controlul inflației și în creșterea, prin decizii administrative, a prețurilor și tarifelor în acest domeniu al monopolului de stat.

- Toate acestea privesc în mare parte domeniul industriei. Dar declinul producției agro-alimentare autohtone și suplینirea ei prin importuri cum se explică, de vreme ce proprietatea privată este mult mai extinsă în agricultură decât în industrie, iar piața muncii din agricultură nu ridică atâtea probleme ca cea din industrie?

- Dimpotrivă, privatizarea a rămas în urmă nu numai în industrie, ci și în domeniul agricol. Dacă în industrie, la sfârșitul trimestrului recent încheiat, privatizarea se ridică la 24-25%, în agricultură statul rămâne în continuare un mare latifundiar de tip feudal. Din cele 20 milioane hectare de teren agricol și păduri, el deține peste 10 milioane de hectare: 4 milioane de hectare teren agricol și peste 6 milioane hectare de păduri. Tocmai această stare a proprietății blochează pătrunderea relațiilor de piață în agricultură.

- Îngăduiți-mi aici o digresiune: nu știu în ce măsură situația din silvicultură poate fi asociată celei din agricultură, de vreme ce silvicultura nu face front comun cu agricultura, cel puțin în privința regimului de cultură. Dezvoltarea extensivă a agriculturii s-a făcut, la noi, prin defrișarea pădurilor, ca de altminteri în toată lumea, dovadă, între altele, și numeroasele catastrofe ecologice de azi (la care contribuie și industria poluantă). Așadar, sub raport ecologic, și nu doar economic, personal nu știu dacă ar fi indicat ca cele peste 6 milioane hectare de pădure sau numai o parte să iasă din proprietatea statului. Silvicultorii se plâng și astăzi că tocmai

proprietarii privați nu respectă regimul silvic al pădurilor, contribuind astfel la degradarea lor și inclusiv a mediului ecologic. Dar, desigur, aici nu contează ce știu sau ce nu știu eu. Cu scuzele de rigoare, vă rog să vă continuați ideea.

- Voi am să spun că și mai gravă este tendința de a bloca în continuare, pe termen lung, privatizarea fostelor I.A.S.-uri (societățile comerciale agricole). Încă din anul 1990 s-a stabilit cerința de privatizare a I.A.S.-urilor prin Legea organizării întreprinderilor de stat ca regii autonome și societăți comerciale. De atunci, ele sunt societăți comerciale, dar în mod deliberat, prin decizii și acte adiționale de completare a cadrului juridic al proprietății în agricultură, a fost blocat procesul de privatizare, nu s-a privatizat nici o unitate. Și mai intervine un element care pune în pericol credibilitatea declarațiilor în favoarea reglementării statutului juridic al proprietății: este vorba despre restabilirea dreptului de proprietate al micilor producători din agricultură. Prin colectivizare, micii producători au rămas proprietari. Ei au fost deposedați de alte atribute ale proprietății – punerea în posesie, dreptul de folosință ș.a. – dar ei au rămas proprietari. Ei bine, în anul 1992, prin punerea în aplicare a Legii 18, la noi a avut loc un fenomen necunoscut în toate țările aflate în tranziție, pe care nici Ceaușescu nu și-a permis să-l provoace, și anume exproprierea micului producător. Adică tot ce trecea de 10 hectare a fost expropriat, contrar Constituției care era în aplicare și care spunea că nici o expropriere nu va avea loc decât în interes național.

- Și care apreciați a fi urmarea acestei stări de fapt?

- În primul rând ne-am îndepărtat și ne îndepărtăm de obiectivul pe care-l urmărește țara noastră din anul 1990 și până azi: integrarea europeană. Condiția fundamentală a integrării europene aceasta este: stabilirea cadrului juridic pentru proprietatea specifică economiei de piață, care este proprietatea privată. Un alt aspect este funcționarea pieței. Nu este destul să ai un cadru juridic – și noi îl avem în Constituție –, ci trebuie să-l aplici și apoi toate segmentele pieței să funcționeze în condiții de competitivitate. Adică să funcționeze piața bunurilor și

serviciilor, să funcționeze libera circulație a capitalului, să funcționeze libera circulație a persoanelor, să funcționeze piețele care contribuie la construcția echilibrului nominal mono-economic, respectiv piața monetară, vânzarea și cumpărarea de disponibilități bănești, vânzarea și cumpărarea de oferte valutare, în mod liber, formarea liberă a cursului și a dobânzilor pe aceste piețe. Noi suntem foarte departe de atingerea acestor obiective în procesul de negociere a integrării europene care a și început. În plus, funcționarea economiei de piață este condiționată de o restructurare nu doar în domeniul proprietății, ci și în alte sectoare ale economiei. Este nevoie de restructurarea adecvată a pieței în ceea ce privește structura producției, respectiv producția industrială de produse intermediare și producția bunurilor de consum. Este necesară, în același timp, o restructurare a producției în funcție de cererea solvabilă de pe piață care privește structura producției până în cele mai mici sortimente, corelată cu cererea agregată și cu puterea de cumpărare din economie. La noi, producția intermediară este încă dominantă pe piață și nu este corelată cu consumul, cu cererea populației. Pe de altă parte, ar trebui să existe o structurare a produselor în funcție de competitivitate, care are nevoie de funcționarea concurenței, exprimată în calitatea produselor și în nivelul prețurilor pe piață. Pe piață, în procesul de vânzare-cumpărare, intern și extern, expresia competitivității o constituie prețul și garanția câștigării și menținerii piețelor pentru fiecare produs.

- De regulă, creșterea ratei inflației se află într-un raport invers proporțional cu creșterea șomajului; cum se explică faptul că, la noi, creșterea șomajului nu diminuează, ci atrage după sine creșterea inflației și viceversa?

- Se explică inclusiv prin faptul că la noi nu funcționează piața forței de muncă. Piața forței de muncă este blocată de situația de patron principal, dominant a statului. Statul n-a ajuns la stadiul de a fi arbitru pe piața muncii, pe care se formează nivelul și structura veniturilor din muncă și pe care acționează relații normale de piață între patronul privat și forța de muncă.

(Continuare în pag. 3)

REUNIUNEA OMAGIALĂ A SENATULUI

Cuvântul prof.univ.dr. AURELIAN BONDREA

(Continuare din pag. 1)

Personal, păstrez amintiri dintre cele mai frumoase din anii când, ca profesor la Conservatorul „Ciprian Porumbescu” din București, am ținut cursul de Sociologia culturii, în întreaga perioadă când maestrul Giuleanu a deținut funcția de rector. Sunt amintiri pline de învățăminte. Toți păstrăm asemenea amintiri și învățăminte, inspirate din viața și activitatea profesorului Victor Giuleanu și studenții noștri ar avea multe de spus. Din fericire, noi îl vom avea în continuare alături de noi, ca maestru și coleg, vom participa la multe activități comune, inclusiv la multe alte festivități, pentru că, o dată cu trecerea timpului, le dorim tuturor să ajungă la vârsta și la prestigiul maestrului Victor Giuleanu, de numele căruia se leagă realizări valoroase în toate direcțiile în care a acționat. Vom beneficia pe mai departe de valoroasa experiență a domniei sale, cum am beneficiat și de experiența științifică și didactică a academicianului Ștefan Milcu, președintele Academiei de Științe Medicale din România și unul din marii profesori ai Universității

noastre, al cărui nume se regăsește astăzi și în titulatura Institutului nostru de Învățământ și Cercetare Medicală. Să-l cinștim, așadar, pe maestrul Victor Giuleanu nu doar prin cuvinte de omagiere, ci și prin fapte creatoare, după strălucitul său exemplu. În beneficiul Conservatorului de Muzică din București, al marilor sale inițiative culturale, domnia sa a avut relații inclusiv cu șefi de state și guverne, de prestigiu doamnei Margareth Thatcher bunăoară, care i-au fost oaspeți la Conservatorul din București ori care s-au aflat în corespondență cu domnia sa. Iată, deci, tot atâtea motive de mândrie pentru noi de a-l avea în mijlocul nostru pe maestrul Victor Giuleanu.

Pentru omagierea vieții și operei maestrului Victor Giuleanu, cu prilejul împlinirii vârstei de 85 de ani, dați-mi voie să-l invit pe prof.univ.dr. Ion Rebedeu, prorector al Universității „Spiru Haret”, să prezinte succint meritele personalității deosebite pe care o aniversăm astăzi.

Adresez calde mulțumiri și felicitări Corului Facultății de Muzică „Victor Giuleanu”, condus

de d-na Silvia Secieriu, pentru frumosul concert consacrat aniversării decanului Facultății de Muzică. Este un prilej plăcut pentru mine să apreciez calitatea remarcabilă a procesului de învățământ din această prestigioasă facultate, din al cărei corp profesoral fac parte distinse personalități ale vieții muzicale și universitare din țara noastră.

Mă adresez, de asemenea, și studenților din celelalte facultăți ale Universității noastre cu îndemnul de a urma, în întreaga lor carieră, exemplul corpului lor profesoral între care sărbătoritul de azi ne oferă tuturor, studenților îndeosebi, un model strălucit. Conducerea Universității „Spiru Haret”, decanatele, întregul corp profesoral fac tot ce le stă în putință pentru a vă crea dumneavoastră, studenților, cele mai bune condiții de pregătire. Încă o dată, felicităm pe domnul prof.univ.dr. Victor Giuleanu pentru întreaga sa activitate, pentru ceea ce a înfăptuit și înfăptuiește în direcția bunului mers al Facultății de Muzică a Universității „Spiru Haret”, care prin hotărârea de azi a Senatului universitar, îi poartă numele.

Cuvântul prof.univ.dr. ION REBEDEU,

prorector al Universității „Spiru Haret”.

Personalitatea profesorului Victor Giuleanu se impune, în chip copleșitor, prin complexitatea, profunzimea și valoarea de excepție a operei sale, în cuprinsul culturii muzicale naționale și internaționale, prin contribuția decisivă pe care a adus-o și o aduce la afirmarea învățământului superior muzical românesc, prin harul și exemplaritatea cu care și-a onorat vocația și, totodată, pasiunea sa cea mai arzătoare – aceea de dascăl, prin prezența sa activă în viața artistică și științifică internațională – mesager strălucit al spiritualității românești pe alte meridiane ale lumii.

De aceea, a aduce într-o prezentare succintă, în atenția dumneavoastră, cu prilejul fericit, pentru noi toți, al aniversării

zilei sale de naștere, marea personalitate care este maestrul Victor Giuleanu constituie, pentru oricine, o misiune extrem de dificilă, aproape imposibilă.

La aniversarea a 85 de ani de la nașterea maestrului Victor Giuleanu, datele sale biografice capătă sensuri și semnificații aparte; ele arată ce însemnătate deosebită au: **vocația**, atunci când este atent și sistematic cultivată, idealul înalt de viață, (profesional, artistic, cultural), atunci când este promovat consecvent, **iubirea de neam**, atunci când nu e o simplă lozincă, ci real reper axiologic, **voința puternică**, atunci când este pusă în slujba unor aspirații spirituale majore, **crența în valori**, atunci

când ea nu e clătinită nici de greutatea nici de nedreptăți, **munca**, fără preget, atunci când motivația ei transcende cotidianul, **deschiderea** către semenii, atunci când aceasta poartă pecetea unui umanism real.

Diplomat al Academiei de Muzică din București (1941), licențiat al Facultății de Drept din București, absolvent al Seminarului Pedagogic Universitar „Titu Maiorescu” din București, (1946), Victor Giuleanu (după aproape 5 ani de front, ca ofițer în rezervă), își începe, în 1945, cariera de **profesor de muzică**, de care se leagă pe viață și pe care o va considera, mai ales, o vocație, o chemare lăuntrică, sufletească, o virtute culturală chiar.

Ca mulți oameni de cultură din perioada interbelică, Victor Giuleanu este profesor de liceu – la „Gheorghe Lazăr” și apoi la „Matei Basarab”, iar din 1948 – cadru didactic universitar la disciplina „Teoria superioară a muzicii”, la Conservatorul din București, parcurgând toate treptele ierarhiei didactice – asistent, lector, conferențiar și profesor, și ale ierarhiei conducerii academice – șef de catedră, decan, rector al Conservatorului de Muzică din București.

Activitatea didactică se întrepătrunde cu cea artistică, profesorul Giuleanu fiind **dirijor principal** al Ansamblului Coral Profesionist „Ciocărlia” (1954-1959) și **dirijorul** Corului „Radio” (1959-1960).

Ca rector, timp de un deceniu (1962-1972), a adus Conservatorul la o afirmare și înflorire fără precedent, care vor conferi învățământului superior muzical bucureștean un mare prestigiu pe plan național și internațional, prestigiu legat nemijlocit de numele și activitatea prodigioasă a maestrului Victor Giuleanu.

Sub bagheta academică a profesorului Giuleanu, Conservatorul de Muzică din București a devenit, în acei 10 ani, un institut învidiat, prin rezultatele sale, până și de cele mai renumite institute similare din străinătate.

De numele său, de efortul stăruitor și voința sa neclintită este legată însăși construcția frumoasei clădiri în care funcționează și azi Conservatorul.

Viața și activitatea profesorului Victor Giuleanu au stat neclintit sub semnul unor mari iubiri:

- a iubit și iubește **muzica și marile valori ale artei muzicale**, cu convingerea nestrămutată că muzica umanizează și înobilează omul;

- a iubit și iubește **frumosul**, în toate manifestările sale, și a dorit, cu ardoare, ca lumea în care trăim, prin iubire de frumos, să fie mai frumoasă;

- a iubit și iubește **valorile culturii și creația culturală**, pe care le consideră embleme ale unei națiuni, și are marea satisfacție că a reușit, prin opera sa, să-și înscrie numele în panteonul marilor personalități ale culturii muzicale;

- a iubit și iubește, cu o nestinsă pasiune, **școala și profesia de dascăl**, i-a iubit și li iubește din tot sufletul, pe studenți, cu convingerea că pot și sunt datori să ducă mai departe arta muzicală românească și educația muzicală a poporului nostru;

- și-a iubit și își iubește cu înflăcărare **țara, pământul românesc** și istoria care ne-a plămădit, s-a mândrit, oriunde în lume viața profesională l-a dus, cu valorile noastre

naționale și a spus-o clar și răspicat că **aici, în România, îi este locul și destinul:**
- a iubit și iubește **dreptatea și adevărul, sinceritatea și modestia**, căpătându-și recunoașterea de **veritabil și pilduitor model moral.**

Profesorul Victor Giuleanu s-a impus ca un remarcabil pedagog și teoretician al muzicii; el este autorul unor **lucrări fundamentale de muzicologie**, care l-au consacrat în cultura noastră ca un exeget modern, cu vocația sintezei și originalității, care îmbină armonios rigurozitatea cercetătorului cu sensibilitatea artistică a creatorului, a omului de artă.

Dintre numeroasele și valoroasele lucrări personale tipărite menționez câteva:

- **Principii fundamentale în teoria muzicii**, operă amplă, aproape 600 pagini, despre care **Liviu Rusu** spunea: „Cu lucrarea **Principii fundamentale în teoria muzicii**, Victor Giuleanu aduce una din cele mai temeinice contribuții la ceea ce trebuie să constituie bazele unor preocupări științifice în domeniul muzicii” (revista „Muzica”, nr. 10, 1975);

- **Tratat de teoria muzicii**, lucrare monumentală de sinteză, de aproape 1000 de pagini;

- **Melodica Bizantină**, lucrare singulară în peisajul muzicologiei contemporane, care a pus în lumină subtilitățile expresive ale artei muzicale bizantine, cu ecou semnificativ în cultura muzicală românească;

- **Ritmul muzical**, în 3 volume. Atașat profund și cu pasiune de activitatea didactică, Victor Giuleanu a elaborat și publicat multe lucrări destinate nemijlocit învățământului muzical – manuale, solfeji, dicteuri melodice, armonice și polifonice, care constituie prețioase mijloace pentru formarea viitoarelor generații de muzicieni în școlile de muzică și în conservatoare.

Impresionează atât amploarea și substanța lucrărilor publice, cât și continuitatea și caracterul sistemic al creației muzicologului Victor Giuleanu. E semnificativ că, numai în ultimii ani, în Editura Fundației „România de Măine” a publicat 8 lucrări.

Așa cum subliniază criticii și comentarii avizați, ținuta superioară a cercetărilor sale în domeniul teoriei muzicii îl situează în fruntea personalităților învățământului superior muzical.

Cu o tinerețe spirituală, o vitalitate și o energie de excepție, cu o ambiție și o perseverență rar întâlnite, profesorul Victor Giuleanu se angajează în crearea, în cadrul Universității „Spiru Haret” a unei Facultăți de Muzică, cu specializarea Pedagogie muzicală.

(Continuare în pag. 5)

Dezbateri publice sub egida Institutului de Sociologie și Opinie Publică din cadrul Fundației „România de Măine”

Starea națiunii după zece ani de tranziție. ROMÂNIA ÎNCOTRO?

Evaluări în plan social

Prof. univ. dr. Gheorghe RĂBOACĂ

(Continuare din numărul trecut)

5. Veniturile reale - imagine sintetică a condițiilor de erodare prelungită a reproducției populației și forței de muncă

Cu toate că veniturile fiecărei categorii de populație au crescut în termeni nominali în toți anii tranziției la economia de piață, în termeni reali acestea reprezintă permanent niveluri scăzute și chiar

tendențe de deteriorare, datorită liberalizării totale a prețurilor și creșterii continue, nestăvilite a acestora. Imaginea sintetică a acestui impact rezultă din datele care urmează.

Principalele venituri ale populației în termeni nominali și reali ca urmare a evoluției prețurilor de consum în perioada 1990-1998

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
1. Indicele prețurilor de consum al populației (%)	100.0	270.2	838.8	2987.0	7071.9	9353.4	12983.4	3376.9	60300
2. Salariul mediu lunar net									
- în termeni nominali (lei)	3381	7460	20140	59717	141951	211373	321928	632086	1073870
- în termeni reali (lei)	3381	2761	2401	1999	2007	2260	2479	1872	1781
- în %	100	81.7	71.0	59.1	59.4	66.8	73.3	55.4	52.7
3. Pensia medie lunară de asigurări sociale - total									
- în termeni nominali (lei)	1602	3357	8759	27079	61370	88108	126842	259947	388228
- în termeni reali (lei)	1602	1242	1044	907	868	947	977	770	643
- în %	100	77.5	65.2	56.5	54.2	59.1	61.0	48.1	40.1

În ciuda mecanismelor de moderare a creșterii salariilor și pensiilor, acestea au sporit permanent, alimentând și susținând tendința creșterii prețurilor. La rândul lor, prețurile, sub influența și a altor factori legați în primul rând de reformă, restructurare și de slăbiciuni în managementul guvernamental, au erodat permanent și puternic toate veniturile populației. Așa se explică faptul că salariul real în 1998 reprezintă doar 52,6% din nivelul avut în anul 1990 (-100); în cazul pensiilor, eroziunea determinată de prețuri este chiar mai puternică, în anul 1998 pensia reală reprezintă doar 38,3% din nivelul pensiei în anul 1990.

Așa stau lucrurile și cu alte venituri ale populației. Salariul minim reprezintă în 1997-1998 circa 32% din nivelul existent în anul 1990, considerabil mai mic decât în anul 1991, când deținea o pondere de 63,4% față de același an 1990. Cât privește țărănimia,

lucrurile nu stau prea mult diferit, întrucât indicii prețurilor de vânzare a produselor agricole a fost permanent devansat de indicii prețurilor de cumpărare a produselor industriale. Acest fapt a condus la decapitalizarea fermei agricole și la descurajarea majorității producătorilor care sunt aduși în pragul falimentului.

Dacă aceasta este eroziunea veniturilor țăranilor, pensionarilor și salariaților - a principalelor venituri și categorii de populație, se înțelege că, în mod similar sau chiar mai rău, stau lucrurile și pentru alte venituri și categorii de populație, ca, de pildă, pentru șomerii etc. De aceea, tensiunile sociale pot avea amploare mai mare pentru că erodarea veniturilor este un proces de nestăvilire, cuprinde mase tot mai mari de populație dacă o înțelegere socială la scară națională nu are loc urgent.

6. Agravarea continuă a sărăciei și consecințele acesteia

Orice țară are săraci și sărăcie. În România, evoluția galopantă a prețurilor devorează veniturile populației, alimentând permanent creșterea pragului de sărăcie (cheltuielile minime de trai) și de aici, la viteze mai mici, moderate de creștere a veniturilor populației, proporții crescânde ale acesteia ajung cu venitul lor la nivelul sau chiar sub pragul de sărăcie.

După metodologia actuală a Comisiei Naționale pentru Statistică, în care se stabilesc trei praguri de sărăcie (40%, 50% și 60% din cheltuielile medii de consum ce revin în medie pe un adult), proporțiile populației sărace se ridică la 8 milioane locuitori, adică 36% din populația României. În perioada 1995-1997 proporția populației sărace a evoluat ca în tabelul care urmează:

Numărul persoanelor sărace

	1995	1996	1997	1996/1995	1997/1996	Diferențe ± față de anul precedent	
						1996	1997
• Numărul persoanelor din gospodăriile aflate sub pragul de:							
40 %	1805408	1146226	2148278	0.635	1.874	-659182	1002052
50 %	3560917	2570530	4380462	0.722	1.704	-990387	1809932
60 %	5731489	4487688	6946340	0.783	1.548	-1243801	2458652
• Numărul persoanelor aflate:							
- sub pragul de 40 %	1805408	1146226	2148278	0.635	1.874	-659182	1002052
- între pragurile de 40 % și 50 %	1755509	1424304	2232184	0.811	1.567	-331205	807880
- între pragurile de 50 % și 60 %	2170572	2121842	2565878	0.978	1.209	-48730	444036

Alte metodologii conduc la o incidență mult mai puternică a sărăciei în România, la existența unor proporții mai mari de populație sub pragul de mizerie și sub pragul de sărăcie. Așa de pildă, dacă luăm ca punct de plecare principiul cheltuielilor pentru nevoi de bază, cum sunt de pildă căldura și apa caldă pe timp de iarnă, vom putea constata că prețurile acestora vor trimite sub pragul de sărăcie mase considerabil mai mari din rândul salariaților și pensionarilor, deoarece prețurile de 700-1000000 de lei pentru un apartament reclamă 43-63% din salariul mediu, fără să mai ținem seama și de alte nevoi de bază care nu pot fi cătuși de puțin evitate; dacă aplicăm aceste prețuri și pentru pensionari, vom constata că pensia medie nu acoperă aceste tarife decât pentru o mică fracțiune a pensionarilor.

Asemenea evaluări pot continua, însă mult mai important ni se pare să atragem atenția că proporțiile sărăciei afectează nu numai gospodăriile cu un număr mai mare de membri, dar și gospodăriile din mediul rural, unde gradul de ocupare și veniturile sunt reduse, salariați, pensionari, tineri, femei și vârstnici.

Starea critică de sărăcie pentru foarte mulți echivalează cu marginalizarea socială, pentru alții ea generează excluderea socială care marchează falimentul democrației, căderea în consumul de alcool, de droguri, creșterea violenței și criminalității, insecuritatea celorlalți cetățeni de dincolo de pragul de sărăcie.

Starea de sărăcie care echivalează cu un consum sub nivelul normal de calorii zilnice, cu condiții de locuit insalubre, fără asistență medico-sanitară, conduce nu numai la mortalitate crescută, dar și la erodarea biologică a populației, la creșterea gradului de morbiditate și handicapare. Fără să mai vorbim că insuficiența instrucție școlară generată de sărăcie acută din multe familii conduce la reproducerea sărăciei, marginalizării și excluderii sociale.

7. Deteriorarea calitativă a capitalului uman

România înregistrează în acești ani de tranziție nu numai o scădere numerică a populației, dar și o periculoasă deteriorare calitativă. Starea de sănătate - generată de condițiile generale de trai și de asistența medico-sanitară este o primă cauză a erodării calității potențialului uman. A doua cauză care conduce la acest proces este nivelul de educație și instrucție școlară, rămânerea în afara școlii a unor copii, proporții încă însemnate ale abandonurilor școlare care alimentează permanent analfabetismul și incapacitatea de adaptare, interesul încă redus pentru muncă și învățare, pentru performanțe profesionale datorită șomajului, dificultăților de a găsi un loc de muncă pentru meseria și școala absolvită, insuficiența promovare a criteriului muncii și contribuției în afirmarea profesională și materială etc. Toate acestea nu sunt surprinzătoare dacă ținem seama că astăzi meseriile cele mai oferite sunt „antice”: cele de zidar, fierar, bucătar, croitor etc.

Din aceste două cauze principale, potrivit unor calcule, indicii dezvoltării umane înregistrează valori scăzute, România situându-se departe de țările dezvoltate, undeva în rândul celor slab dezvoltate, pe pozițiile 74-78 din lume.

Ținând seama că aceste două componente ale indicelui dezvoltării umane au un rol major nu numai în combaterea sărăciei, marginalizării și excluderii sociale, ci și în crearea de premise trainice, fundamentale de creștere economică, de progres economic și social este necesar ca sănătatea și educația să se bucure de programe prioritare, pentru că sunt probleme de interes național echivalente cu apărarea și securitatea națională.

Abonați-vă la revista „Opinia națională”!

Costul unui abonament trimestrial este de 8.400 lei

Revista se poate procura prin abonament la toate oficiile poștale din țară. În Catalogul RODIPET, revista se regăsește la poziția 2.256.

De asemenea, solicitări de abonament se pot adresa redacției cu plata prin mandat poștal sau dispoziție de plată pe adresa:

Fundația „România de Măine”, Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul Tineretului, Sectorul 4, București, Cont: 2511.1/rol B.C.R., Sucursala Unirii

REVISTA

OPINIA națională

Director:
Prof. univ. dr.
Aurelian BONDREA

Revista se poate procura prin abonament la toate oficiile poștale din țară. În Catalogul RODIPET, revista se regăsește la poziția 2.256. Costul unui abonament trimestrial este de 8.400 lei.

De asemenea, solicitări de abonamente se pot adresa redacției, cu plata prin mandat poștal sau dispoziție de plată pe adresa: Fundația „România de Măine”, Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul Tineretului, Sectorul 4, București, Cont 451.00.972-B.C.R.-S.M.B.

Machetarea computerizată și tiparul executate de
LABORATORUL DE TEHNOREDACTARE ȘI
TIPOGRAFIA
FUNDAȚIEI „ROMÂNIA DE MĂINE”

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul Tineretului, Sector 4, Telefon: 330.40.40/interior182
Revista OPINIA NAȚIONALĂ este înregistrată la Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci
la nr. 24.0007.090.672 din 3 septembrie 1997.

La 1 Decembrie 1918 S-a împlinit pentru totdeauna idealul sacru al românilor UNITATEA NAȚIONALĂ

1 Decembrie 1918: Marea Adunare Națională de la Alba-Iulia

(Continuare din pag. 1)

La frumusețea limbii române, ca instrument al culturii, plină de farmecul trecutului s-a gândit poetul basarabean Al. Mateevici (mort la 13 august 1917, la Mărășești, de tifos exantematic) când a scris versurile, puse pe muzică de compozitorul Al. Costea: *Limba noastră-i limbă sfântă, Limba vechilor cazanii Care-o plâng și care-o cântă Pe la vatra lor țărani* Cași limba, cultura populară este aceeași în întreg spațiul românesc. Aceasta se explică prin faptul că **satul românesc**, producătorul culturii populare, este același pe toată întinderea pământului românesc, ca tradiție și tip de civilizație.

Biserica, creștinismul de factură „populară”, devenit „legea românească” a contribuit la clădirea unității de neam și la pregătirea căii de împlinire trainică a unității național-politice. Preoții au propovăduit evanghelia libertății și unirii.

Condiții istorice nefavorabile au făcut ca românii, ca de altfel și alte popoare, să trăiască în Evul Mediu în formațiuni statale diferite, iar făurirea statului modern român să aibă loc în etape.

În prima etapă, din 1859, a avut loc unirea Moldovei și a Țării Românești, care au format împreună „vechea Românie”, devenită independentă în urma războiului român-ruso-otoman din 1877-1878, când a fost recuperată Dobrogea, România devenind țară cu ieșirea la mare.

Calitatea de stat național independent a contribuit la creșterea prestigiului României, a demnității și mândriei naționale. Promotor, în mod

vizibil, al unei politici de propășire națională, statul român a devenit centru polarizator al întregii națiuni române, spre București îndreptându-se privirile românilor din ținuturile supuse, încă, stăpânirii străine.

La începutul secolului al XX-lea, unirea poporului român într-un singur stat, devenise o necesitate stringentă, reclamată imperios de legile dezvoltării istorice, de progresul societății românești. Nici o forță din lume nu mai putea să oprească desăvârșirea acestui proces obiectiv, eliberarea ultimelor teritorii românești, care se mai aflau sub stăpânire străină și refacerea deplină a unității politico-statale a spațiului carpato-dunăreano-pontic.

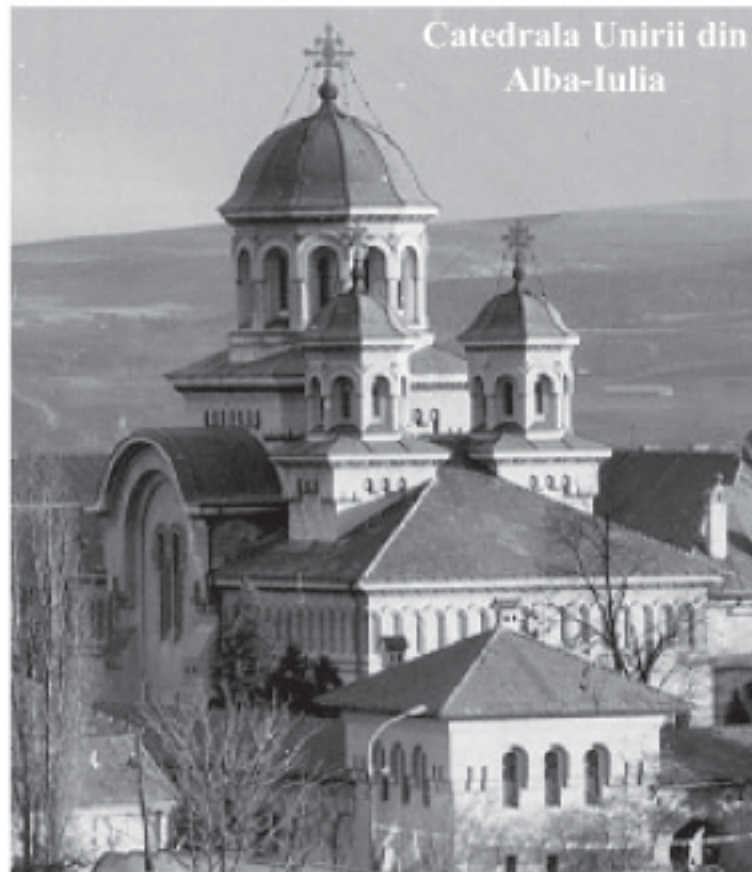
Desăvârșirea unității statale în frontierele întregii națiuni române a avut loc, prin participarea României la primul război mondial alături de puterile Antantei și în contextul fazei finale a primului război mondial și a marilor frământări sociale și naționale, desfășurate în Europa Centrală și de Răsărit, care au transformat agonia imperiilor austro-ungar și rus în decesul lor – și sub puternicul ecou pe care l-a avut formarea condițiilor de pace de către președintele SUA Woodrow Wilson, cunoscute ca: „Cele patru sprezece puncte ale președintelui W. Wilson”.

Principiul autodeterminării sau dreptul fiecărui popor de a-și hotărî singur soarta, fără nici un amestec din afară, a fost fundamentul politic și juridic al Marii Uniri a românilor, a creării statului național unitar român.

Actul Unirii a fost votat de foruri legiuitoare constituite după toate regulile dreptului public și electoral, el căpătând astfel forța actului de voință liber exprimată.

La 27 martie 1918, la Chișinău, **Sfatul Țării** a adoptat hotărârea de unire „pentru totdeauna” a Basarabiei „cu mama sa România”, „în virtutea dreptului istoric și a dreptului de neam, pe baza principiului ca noroadele singure să-și hotărască soarta lor”.

La 28 noiembrie 1918, la Cernăuți, Congresul general al Bucovinei a ratificat hotărârea Adunării Constituante din 27 octombrie 1918 și a votat „în numele suveranității naționale”, Unirea necondiționată și pentru vecie a Bucovinei, în vechile ei hotare până la Cernăuți, Colacin și Nistru, cu Regatul României”.

La 1 Decembrie 1918, s-au strâns la Alba-Iulia, pe „Câmpul lui Horea”, peste 100.000 de participanți, țărani, muncitori, intelectuali, meseriași, veniți să consfințească actul legic, obiectiv și progresist de încheiere a procesului de formare a statului național unitar român.

Hotărârea istorică a Unirii a fost luată într-o atmosferă de puternic entuziasm de către Adunarea Națională, ca organ reprezentativ al întregii națiuni române din Transilvania, formată din 1228 de deputați, aleși prin vot universal de către cercurile electorale și împuterniciți prin credinționale sau desemnați de toate instituțiile românești din Transilvania să participe la Alba-Iulia.

În Rezoluția Adunării Naționale de la Alba-Iulia, care cuprindea 9 puncte, în articolul 1 se arăta: „Adunarea Națională a tuturor românilor din Transilvania, Banat și Țara Ungurească, adunați prin reprezentanții lor îndreptățiți la Alba-Iulia în ziua de 1 Decembrie 1918, decretează Unirea acelor români și a tuturor teritoriilor locuite de dăinșii cu România”.

Se formulau, de asemenea, principiile democratice fundamentale ale împlinirii Unirii – reforma agrară, drepturi pentru minoritățile naționale, ocrotirea muncii – și se cerea, totodată, eliminarea războaielor din viața popoarelor.

„Adunarea Națională” – se spunea apoi în Rezoluție – „se înclină cu smerenie înaintea memoriei acelor bravi români, care în acest război și-au vărsat sângele pentru împlinirea idealului nostru, murind pentru libertatea și unitatea națiunii române”. Era în aceste cuvinte prinsoasă recunoștința adus jertfei, care născuse biruința.

În virtutea dreptului de proprie hotărâre, și minoritățile naționale, în adunări speciale și-au exprimat, în cursul anului 1919, adeviziunea față de principiile formulate de Adunarea Națională de la Alba-Iulia și au hotărât

unirea lor cu România: în ianuarie sașii și evreii; în august șvabii.

Semnificativ pentru felul în care opinia publică înaintată din Ungaria a văzut actul Unirii românilor din 1918 a fost manifestul publicat la Budapesta de proeminente personalități maghiare ca Ady Endre, Birtok Bela și alții, în care se spunea: *„Față de națiunile surori nu avem nici o pretenție. Și noi ne considerăm o națiune reînnoită, o forță acim eliberată, ca și acei frați, care se ridică fericiti la o viață proaspătă pe ruinele monarhiei. Ne trezim ușurați la conștiința faptului că nu mai suntem forțați să fim stâlpii aspririi. Să trăim unul lângă altul în pace ca națiuni libere cu națiuni libere”*.

Existența statului național unitar român a fost recunoscută pe plan internațional și consemnată ca atare prin tratatele de pace încheiate în anii 1919-1920 (Versailles, Saint Germain en Laye, Neuilly sur Seine); ea a fost pecetluită prin încoronarea la Alba-Iulia, în 1922, a regelui Ferdinand I și a reginei Maria.

Unirea tuturor românilor a fost cauza sfântă a întregului popor, a tuturor forțelor politice; ea a avut o largă și solidă bază socială, un puternic caracter democratic.

Un rol important în desăvârșirea unității politice a românilor l-a jucat cultura. Învățământul, literatura, știința și artele, presa, numeroasele asociații culturale-științifice, în frunte cu Academia Română care, de la înființarea ei, prin alegerea de membri din toate provinciile românești, s-a impus ca sanctuar al culturii naționale –, Astra, Liga pentru unitatea culturală și a.

Biserica s-a dovedit farul de credință, care a luminat calea pentru izbândă, cele două biserici românești, greco-catolică și greco-ortodoxă, dovedind o binefăcătoare colaborare pe plan național.

Ostașul român a fost forța care a asigurat și aureolat victoria. Marile bătălii de la Mărășești, Mărăști și Oituz (1917) de apărare a Moldovei – bastionul la acea dată, a rezistenței statale românești – prezintă în istoria poporului român pagini de nepieritoare glorie.

În „Memorialul durerii”, Vasile Pârvan scria în onoarea ostașilor căzuți pentru unitatea națională memorabilele cuvinte: *„Moartea de război e moarte pentru salvare, e moarte pentru viitor, e moarte publică, la care nu se plânge, ci se fac jurăminte...”*

Adevărata piatră de hotar în istoria României, Marea Unire din 1918 a deschis calea dezvoltării națiunii române în întregul ei, a creat cadrul propice pentru înflorirea economiei, a științei și culturii naționale, a făcut să crească contribuția poporului român la schimbul de valori ale umanității.

Desăvârșirea unității statale a românilor în 1918 ne apare azi ca unul din acele evenimente care definesc valențele moral-politice ale unei națiuni și ale cărei temelii istorice îi garantează trăinicia și mersul înainte.

Omagiind jertfa care a dat durabilitate ideilor de unitate și libertate, să apărăm prin fapte de muncă legatul testamentar lăsat nouă de înaintași. Este înalta jertfă, în timp de pace, pentru cinstirea patriei.